TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. balandžio 29 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Tiesioginis gyvybės draudimas — Direktyva 92/96/EEB — 31 straipsnio 3 dalis — Draudėjui teiktina informacija — Draudiko pareiga suteikti papildomą informaciją dėl išmokų ir išmokų pagal bendruosius nacionalinės teisės principus“

Byloje C-51/13

dėl *Rechtbank Rotterdam* (Nyderlandai) 2012 m. lapkričio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2013 m. sausio 31 d., pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV

prieš

Hubertus Wilhelmus Van Leeuwen

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas T. von Danwitz, teisėjai C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász ir D. Šváby (pranešėjas),

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. kovo 19 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV*, atstovaujamos advokatų B. Jonk-van Wijk ir G. van der Wal,

— H. W. Van Leeuwen, atstovaujamo advokatų D. Beljon ir P. Boeken,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos B. Koopman ir M. Bulterman,

— Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer,

— Europos Komisijos, atstovaujamos F. Wilman ir K.-P. Wojcik,

* Proceso kalba: nyderlandų.

susipažinęs su 2014 m. birželio 12 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1992 m. lapkričio 10 d. Tarybos direktyvos 92/96/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu gyvybės draudimu, derinimo, iš dalies keičiančios direktyvas 79/267/EEB ir 90/619/EEB (Trečioji gyvybės draudimo direktyva) (OL L 360, p. 1), 31 straipsnio 3 dalies išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Nationale-Nederlanden Levensverzekering Mij NV* (toliau – NN) ir H. W. Van Leeuwen ginčą dėl įmokų ir išmokų, susijusių su mirties rizikos draudimu, kuris buvo H. W. Van Leeuwen su NN sudaryto gyvybės draudimo sutarties poliso dalis, dydžio.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

3 Trečioji gyvybės draudimo direktyva buvo panaikinta ir pakeista 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo (OL L 345, p. 1; 2012 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 6 t., p. 3), kuri vėliau taip pat buvo panaikinta ir nuo 2009 m. lapkričio 1 d. pakeista 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II) (OL L 335, p. 1). Tačiau, atsižvelgiant į datą, kada buvo sudaryta pagrindinėje byloje nagrinėjama gyvybės draudimo sutartis, Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos nuostatos tebėra taikytinos siekiant išspręsti šią bylą.

4 Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 9 ir 23 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(9) tam tikros šios direktyvos nuostatos apibrėžia minimalius standartus; <…> buveinės valstybė narė turi teisę nustatyti griežtesnes taisykles draudimo įmonėms, kurioms leidimą išdavė jos pačios kompetentingos institucijos;

<...>

(23) <…> vidaus draudimo rinkoje vartotojas turės platesnį ir įvairesnį sutarčių pasirinkimą; tam, kad ši įvairovė ir padidėjusi konkurencija būtų naudinga, jam turi būti suteikta visa informacija, kurios tik reikia, kad jis pasirinktų geriausiai jo poreikius atitinkančią sutartį; <…> šis reikalavimas dėl informacijos yra tuo svarbus, kad įsipareigojimai gali būti labai ilgalaikiai; <…> dėl to turi būti suderintos minimalios nuostatos, kad vartotojas gautų aiškią ir tikslią informaciją apie pagrindines jam siūlomų produktų charakteristikas, taip pat išsamią informaciją apie įstaigas, kurioms gali būti adresuojami visi draudėjų, apdraustųjų ar naudos gavėjų skundai“.

5 Pagal šios direktyvos 31 straipsnį:

„1. Prieš sudarant draudimo sutartį, draudėjams turi būti suteikta bent II priedo A dalyje nurodyta informacija.

2. Draudimo sutarties galiojimo metu draudėjui turi būti pranešama apie visus pasikeitimus, susijusius su II priedo B dalyje nurodyta informacija.

3. Valstybė narė, kurioje prisiimtas įsipareigojimas, gali reikalauti, kad draudimo įmonės, be II priede nurodytos informacijos, teiktų ir papildomos informacijos, tačiau tik tada, jeigu tai reikalinga, kad draudėjas suvoktų esminius įsipareigojimo elementus.

4. Išsamias šio straipsnio ir II priedo taikymo taisykles nustato valstybė narė, kurioje prisiimtas įsipareigojimas.“

6 Šios direktyvos II priede „Informacija draudėjams“ numatyta:

„Toliau nurodyta informacija, kuri turi būti pateikta draudėjams prieš sudarant draudimo sutartį (A) arba draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu (B), privalo būti pateikta raštu aiškiai ir tiksliai, oficialia valstybės narės, kurioje prisiimtas įsipareigojimas, kalba.

Tačiau tokia informacija gali būti pateikta kita kalba, jeigu to prašo draudėjas, ir valstybės narės teisė tai leidžia arba draudėjas pats gali pasirinkti sutarčiai taikomą teisę.

A. Prieš sudarant draudimo sutartį:

Informacija apie draudimo įmonę	Informacija apie įsipareigojimą
<...>	a) 4. Kiekvienos išmokos ir kiekvienos pasirinkimo galimybės apibrėžimas
<...>	a) 5. Draudimo sutarties terminas
<...>	a) 6. Draudimo sutarties nutraukimo būdai
<...>	a) 7. Draudimo įmokų mokėjimo būdai ir mokėjimų trukmė
<...>	a) 8. Draudiko pelno dalies apskaičiavimo ir paskirstymo būdai
<...>	a) 9. Nuoroda apie išperkamąsias sumas ir perskaičiuotas pagal jau sumokėtas įmokas sumas bei jų garantavimo mastą
<...>	a) 10. Informacija apie draudimo įmokas kiekvienai išmokai, prireikus ir pagrindinėms išmokoms, ir papildomoms išmokoms
<...>	<...>“

7 Šios direktyvos II priedo B dalyje išvardyta informacija, kuri turi būti teikiama draudėjui per sutarties galiojimo laikotarpį. Šioje nuostatoje numatyta, kad be bendrųjų ir specialiųjų sąlygų, kurios turi būti jam pateiktos, pirma, jeigu sutartis papildoma arba pakeičiama, draudėjas turi gauti visą šio priedo A dalies a4–a12 punktuose nurodytą informaciją, ir, antra, kiekvienais metais – informaciją apie pelno dalies būklę.

Nyderlandų teisė

8 1998 m. Reglamento dėl informacijos teikimo draudėjams (*Regeling Informatiestrekking aan verzekeringsnemers*, toliau – RIAV 1998) 2 straipsniu į vidaus teisę perkeltas Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnis. Šios nuostatos pagrindinei bylai taikytinoje redakcijoje nustatyta:

„1. Draudikas, kuris siūlo gyvybės draudimo sutartį draudėjui, gyvenančiam arba įsteigtam Nyderlanduose, užtikrina, kad šis turėtų draudimo sutarties poliso bendrąsias ir specialiąsias sąlygas.

2. Jeigu ši informacija nepaaiškėja iš bendrųjų arba specialiųjų draudimo sutarties poliso sąlygų, draudikas, be kita ko, užtikrina, kad draudėjas būtų raštu informuotas apie:

<...>

q. išlaidų ir atskaitymų pasekmes draudėjo pelnui ir sutartinėms prievolėms;

r. prireikus apie išlaidas, kurios atskaitomos iš bruto išmokos;

<...>“

9 Remiantis RIAV 1998 motyvais, jo taikymą reglamentuoja 1993 m. Draudimo įmonių priežiūros įstatymas (*Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993*, toliau – WTV 1993) ir galiojanti nacionalinė teisė, kurioje nustatyti tinkamumo ir teisingumo reikalavimai (Civilinio kodekso 6 knygos 2 straipsnis).

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

10 1999 m. H. W. Van Leeuwen su NN sudarė draudimo sutartį (pavadinimu „Lanksčiai apdrausta investicija“), kurios dalį sudarė investavimas. Tai buvo gyvybės draudimas, pagal kurį bendroji vertė draudimo pasibaigimo dieną ne užtikrinama, bet priklauso nuo investavimo rezultatų. Be to, draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu numatytas fiksuotos ir garantuotos išmokos mokėjimas, jeigu draudėjas numiršta prieš pasibaigiant sutarčiai.

11 Iš NN rašytinėse pastabose pateiktų paaiškinimų matyti, kad pagal draudimo sutartį išmoka, dėl kurios sumos sutariama iš anksto, apibrėžiama kaip „bruto išmoka“, mokama iš anksto ir periodiškai. Ši išmoka investuojama į draudėjo pasirinktus investicijų fondus. Iš nustatytosios vertės periodiškai atskaitomos įmokos ir, be to, integruotos mirties rizikos išmokos. Todėl į pastarąją išmoką neatsižvelgiama atskirai, ji kaip minėtos įmokos yra bruto išmokos sudėtinė dalis.

12 Prieš sudarydama draudimo sutartį NN pateikė H. W. Van Leeuwen „Pasiūlymą dėl lanksčiai apdraustos investicijos“. Jame, remiantis įvairiomis pajamomis ir 0,3 % administravimo išlaidomis, pateikti trys kapitalo investavimo pavyzdžiai. Be to, skyriuje „Pajamos iš produkto“ nurodyta, kad „skirtumas tarp pajamų iš fondų ir iš produkto siejamas su apdrausta rizika, išlaidomis ir galimomis papildomomis įmokomis“.

13 Sudarius draudimo sutartį tarp NN ir H. W. Van Leeuwen kilo ginčas dėl išlaidų ir rizikos išmokų mirties atveju dydžio.

14 Dalis ginčo pagrindinėje byloje susijusi su klausimu, ar NN pateikė pakankamai informacijos apie šias išlaidas ir rizikos išmokas prieš pasirašant draudimo sutartį. Be kita ko, nagrinėjama tai, kad H. W. Van Leeuwen nepateiktas konkrečių ir (arba) absoliučių išlaidų ir jų struktūros pakartojimas arba visa glausta apžvalga.

15 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, reikia konstatuoti, kad, pateikusi tik informaciją apie išlaidų ir rizikos išmokų pasekmes pelnui, NN įvykdė RIAV 1998 2 straipsnio 2 dalies q ir r punktuose nurodytus reikalavimus, bet pažeidė Nyderlandų teisės „bendrąsias ir (arba) nerašytas normas“, kuriomis šioje byloje nustatyta draudimo įmonės rūpinimosi pareiga, ikisutartinis sąžiningumas, tinkamumas ir teisingumas.

16 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas konstatuoja, kad šio sprendimo 14 punkte nurodyta informacija nepriklauso prie tos, kuri nurodyta Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos II priede. Tačiau NN mano, kad draudimo įmonėms pagal Sąjungos teisę, ypač pagal šios direktyvos 31 straipsnio 3 dalį, neleidžiama teikti draudėjams informacijos pagal „bendrąsias ir (arba) nerašytas normas“.

17 Tokiomis aplinkybėmis *Rechtbank Rotterdam* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar Europos Sąjungos teisei, ypač Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 daliai, prieštarauja tai, kad gyvybės draudikai pagal bendrosios ir (arba) nerašytos Nyderlandų teisės normas, pvz., tinkamumą ir teisingumą, kurie taikomi gyvybės draudiko ir potencialaus apdraustojo (iki)sutartiniams santykiams, ir (arba) bendrąją arba specialiąją rūpinimosi pareigą privalo pateikti draudėjams daugiau informacijos apie draudimo išlaidas ir rizikos išmokas, nei numatyta Nyderlandų teisės nuostatose (ypač RIAV 1998 2 straipsnio 2 dalies q ir r punktuose), kuriomis 1999 m. perkelta Trečioji gyvybės draudimo direktyva?

2. Ar atsakant į pirmąjį klausimą svarbu, kokių pasekmių šios informacijos nepateikimas sukelia arba gali sukelti pagal Nyderlandų teisę?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pirmuoju klausimu iš esmės siekia sužinoti, ar Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti taip, kad juo draudžiama, remiantis bendraisiais nacionalinės teisės principais, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamomis „bendrosiomis ir (arba) nerašytomis normomis“, įpareigoti draudimo įmones pateikti draudėjui tam tikrą papildomą informaciją, nenurodytą šios direktyvos II priede.

19 Iš Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 23 konstatuojamosios dalies matyti, kad šia direktyva siekiama, be kita ko, suderinti minimalias nuostatas, kad vartotojas gautų aiškią ir tikslią informaciją apie pagrindines jam siūlomų draudimo produktų charakteristikas. Toje pačioje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog, siekiant, kad bendroje rinkoje vartotojas turėtų platesnį ir įvairesnį sutarčių pasirinkimą, jam turi būti suteikta visa informacija, kurios tik reikia, kad pasirinktų geriausiai jo poreikius atitinkančią sutartį.

20 Šiuo tikslu šios direktyvos 31 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad prieš sudarant draudimo sutartį draudėjui turi būti suteikta bent direktyvos II priedo A dalyje išvardyta informacija, ir jo 2 dalyje numatyta, kad suinteresuotasis asmuo visą sutarties galiojimo laikotarpį turi būti informuojamas apie pasikeitimus, susijusius su direktyvos II priedo B dalyje išvardyta informacija. Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalyje, nuostatoje, kuri vienintelė nurodyta prašyme priimti prejudicinį sprendimą, numatyta, jog valstybė narė, kurioje priimtas įsipareigojimas, gali reikalauti, kad draudimo įmonės teiktų papildomą informaciją, nenurodytą šios direktyvos II priede, tik tuomet, kai reikia, kad draudėjas suvoktų esminius prisiimamo įsipareigojimo elementus.

21 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas konstatavo, kad, kaip matyti iš pačios Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalies, jos II priedo ir 23 konstatuojamosios dalies formuluočių, papildoma informacija, kurios valstybės narės gali reikalauti pagal šį straipsnį, turi būti aiški, tiksli ir reikalinga, kad būtų galima tinkamai suprasti pagrindines draudėjui siūlomų draudimo produktų charakteristikas (Sprendimo *Axa Royale Belge*, C-386/00, EU:C:2002:136, 24 punktas).

22 Todėl pareiga suteikti papildomą informaciją gali būti nustatoma tik tuomet, kai to reikia norint pasiekti draudėjo informavimo tikslą ir kai reikalaujama informacija yra pakankamai aiški ir tiksli, kad būtų galima pasiekti šį tikslą, t. y. kad draudimo įmonės užtikrintų pakankamą teisinio saugumo lygį (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Parlamentas / Taryba*, C-48/14, EU:C:2015:91, 45 punktą ir nurodytą teismo praktiką). Generalinė advokatė išvados 60 punkte nurodė, kad jei reikalaujama informacija yra neaiški ir bendro pobūdžio, ji negali būti laikoma „reikalinga informacija“, kaip ji suprantama pagal Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalį.

23 Nors Sąjungos teisės aktų leidėjas taip ketino nustatyti papildomos informacijos, kurios vartotojų interesais valstybės narės gali reikalauti iš draudimo įmonių, tikslų pobūdį ir šiuo tikslu leisti šiems vartotojams neribotai pasirinkti iš bendrojoje draudimo rinkoje siūlomų draudimo produktų, šios direktyvos 31 straipsnio 3 dalyje vis dėlto nei numatytas, nei apribotas būdas, kuriuo valstybės narės gali įgyvendinti šią teisę.

24 Šiuo klausimu reikia priminti, kad valstybės narės neprivalo įpareigoti draudimo bendrovių teikti papildomą informaciją, nenumatytą teikti draudėjams pagal Trečiosios draudimo direktyvos 31 straipsnio 1 dalį, nurodytą direktyvos II priedo A dalyje, bet šio straipsnio 3 dalyje numatyta galimybė, kuria valstybėms narėms leidžiama naudotis arba nesinaudoti.

25 Be to, iš Trečiosios draudimo direktyvos 31 straipsnio 4 dalies matyti, kad valstybė narė, kurioje prisiimtas įsipareigojimas, turi nustatyti nacionaliniuose teisės aktuose numatytos pareigos teikti informaciją taikymo taisykles.

26 Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos, kuri skirta minimaliems reikalavimams suderinti, kiek jie susiję su informacijos suteikimu draudėjams, 31 straipsnio 3 dalyje vis dėlto įtvirtinta šio sprendimo 24 punkte nurodyta galimybė, viena vertus, nustatant, kad ši informacija turi būti pateikiama draudėjui tam, kad jis veiksmingai suvoktų esminius įsipareigojimo elementus. Kita vertus, šioje nuostatoje apribojama informacija, kurią valstybė narė, kurioje prisiimtas įsipareigojimas, kiek reikalinga šiuo tikslu, gali įpareigoti suteikti draudimo įmones.

27 Todėl susijusi valstybė narė, kuri, remdamasi savo teisinės sistemos požymiais ir ketinamos sureglamentuoti situacijos specifika, turi nustatyti pareigos suteikti papildomą informaciją teisinį pagrindą, kad užtikrintų tai, jog draudėjas veiksmingai suprastų jam siūlomų draudimo produktų esmines charakteristikas, ir kartu pakankamą teisinio saugumo lygį.

28 Tokios pareigos suteikti papildomą informaciją teisinis pagrindas, ypač klausimas, ar ši pareiga kyla iš nacionalinės teisės bendrųjų principų, kaip antai „bendrųjų ir (arba) nerašytų normų“, kuriomis remiasi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, iš principo neturi įtakos jo suderinamumui su direktyva, jeigu ši pareiga atitinka Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalies reikalavimus, nurodytus šio sprendimo 21 ir 27 punktuose.

29 Remiantis tuo, darytina išvada, kad teisinis pagrindas, kuriuo remdamasi susijusi valstybė narė ketina pasinaudoti Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybe, turi būti toks, kad pagal teisinio saugumo principą leistų draudimo įmonėms pakankamai aiškiai nustatyti papildomą informaciją, kurią turi suteikti ir į kurią gali atsižvelgti draudėjas.

30 Šiuo klausimu nustatydamas, ar įvykdyti reikalavimai dėl tokios pareigos teikti papildomą informaciją numatomumo, nacionalinis teismas gali atsižvelgti į tai, kad draudimo įmonė turi apibrėžti savo siūlomų draudimo produktų pobūdį ir charakteristikas, todėl iš principo nustatyti šių produktų charakteristikas, kurios turi pateisinti reikalingumą suteikti draudėjui papildomą informaciją.

31 Šioje byloje reikia pabrėžti, kad, remiantis RIAV 1998 motyvais, jo taikymą reglamentuoja galiojanti nacionalinė civilinė teisė, „kaip antai tinkamumo ir teisingumo reikalavimai“, nurodyti Civilinio kodekso 6 knygos 2 straipsnyje.

32 Tačiau prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepateikė Teisingumo Teismui išsamių paaiškinimų dėl Nyderlandų nacionalinėje teisėje įtvirtintos pareigos suteikti papildomą informaciją, nenurodė tikslaus pobūdžio, Nyderlandų teisės „bendrųjų ir (arba) nerašytų normų“ atliekamo vaidmens ir tikslios apimties ir apsiribojo nuoroda į draudimo įmonei nustatytą rūpestingumo pareigą, ikisutartinį sąžiningumą ir (arba) tinkamumo bei teisingumo reikalavimus, taikomus prieš sudarant draudimo sutartį.

33 Bet kuriuo atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi įvertinti, ar pagrindinėje byloje nagrinėjamos „bendrosios ir (arba) nerašytos normos“ atitinka Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus.

34 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti: Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti kaip nedraudžiančią, kad draudimo įmonė, remdamasi bendraisiais nacionalinės teisės principais, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamomis „bendrosiomis ir (arba) nerašytomis normomis“, privalėtų draudėjui suteikti tam tikrą papildomą informaciją, nenumatytą šios direktyvos II priede, su sąlyga, kad reikalaujama informacija būtų aiški, tiksli ir reikalinga draudėjui iš tikro suvokti esminius įsipareigojimo elementus ir užtikrintų pakankamą teisinį saugumą; tai patikrinti turi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.

Dėl antrojo klausimo

35 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas antruoju klausimu siekia sužinoti, ar pasekmės, kurios nacionalinėje teisėje siejamos su papildomos informacijos nesuteikimu, kaip tai suprantama pagal Trečiosios gyvybės draudimo direktyvos 31 straipsnio 3 dalį, turi reikšmės atsakant į pirmąjį klausimą.

36 Iš atsakymo į pirmąjį klausimą matyti, kad pasekmės, kurios nacionalinėje teisėje siejamos su šios informacijos nesuteikimu, neturi reikšmės, kiek tai susiję su informavimo pareigos atitiktimi direktyvos 31 straipsnio 3 daliai.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

37 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

1. **1992 m. lapkričio 10 d. Tarybos direktyvos 92/96/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su tiesioginiu gyvybės draudimu, derinimo, iš dalies keičiančios direktyvas 79/267/EEB ir 90/619/EEB (Trečioji gyvybės draudimo direktyva), 31 straipsnio 3 dalį reikia aiškinti kaip nedraudžiančią, kad draudimo įmonė, remdamasi bendraisiais nacionalinės teisės principais, kaip antai pagrindinėje byloje nagrinėjamomis „bendrosiomis ir (arba) nerašytomis normomis“, privalėtų draudėjui suteikti tam tikrą papildomą informaciją, nenumatytą šios direktyvos II priede, su sąlyga, kad reikalaujama informacija būtų aiški, tiksli ir reikalinga draudėjui iš tikro suvokti esminius įsipareigojimo elementus ir užtikrintų pakankamą teisinį saugumą; tai patikrinti turi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas.**

2. Pasekmės, kurios nacionalinėje teisėje siejamos su šios informacijos nesuteikimu, neturi reikšmės, kiek tai susiję su informavimo pareigos atitiktimi direktyvos 92/96 31 straipsnio 3 daliai.

Parašai.